

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca; ako je ta dan nedelja ali praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto s prilogo »Domači Prijatelj« 2 goldinarja. — Priloga izhaja 10. in 30. dan v mesecu.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Leto XVI.

V Celovcu, 30. julija 1897.

Štev. 21.

Vabilo

XII. redni veliki skupščini

družbe sv. Cirila in Metoda

v Škofji Loki

v četrtek dné 5. avgusta 1897. l.

Vspored:

I. Sv. maša ob 9. uri v mestni župnijski cerkvi.
II. Zborovanje ob 10. uri.

1. Prvomestnikov nagovor.
2. Tajnikovo poročilo.
3. Blagajnikovo poročilo.
4. Nadzorništva poročilo.
5. Volitev jedne tretjine družbinega vodstva.

Po pravilih izstopijo letos naslednji udje družbinega vodstva: 1. Ivan Murnik, 2. dr. Ivan Svetina, 3. dr. Josip Vošnjak, 4. Andrej Zamejic.

6. Volitev nadzorništva (5 članov).
7. Volitev razsodništva (5 članov).

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda

v Ljubljani, dné 20. julija 1897.

Prvomestnik:

Podpredsednik:

Tomo Zupan.

Luka Svetec.

Nova davčna postava.

I.

Po novi davčni postavi od dné 25. okt. 1896. l. se vpeljejo direktni osebni davki. Važen del teh davkov je občna pridobnina („allgemeine Erwerbsteuer“). Že do konca julija morajo tisti, ki so temu davku podvrženi, izpolniti in odposlati davčnim uradom izjave, na podlagi katerih se bode odmeril novi davek. Ker je nova postava zelo važna, jo hočemo v sledečem vsaj nekoliko pojasniti.

Kdo plača občno pridobnino?

Občni pridobninski davek ali pridobnino (allgemeine Erwerbsteuer) bode moral plačevati vsakdo, ki izvršuje kako podjetje, katero mu donša dobiček, ne gledé na to, ali je podjetje (obrt, trgovina itd.) podvrženo določbam obrtnega reda. Novi davek je namenjen torej obrtnikom, trgovcem itd., ki se obdačijo na nov način.

Kdo je oproščen občne pridobnine?

Tega davka so oproščeni:

1. Vsa podjetja, ktera morajo dajati javne račune, kakor delniška društva, hranilnice in zadruge, ker so ta podjetja podvržena posebnemu pridobninskemu davku.

2. Osebe, ki so v službi in delajo za plačilo, ker se o teh ne more reči, da delajo za „dobiček“. To so uradniki in za določeno plačo nastavljeni uslužbenci.

3. Kmetijstvo in gospodarstvo nima z novim davkom nič opraviti. Ravno tako ne plača tega davka kmet, ako prodaja surove pridelke, n. pr. žito, sadje, vino, zelje, krompir, drva itd. Pač pa je podvržen temu davku, kdor izdeljuje in prodaja izdelke in pridelke izven sedeža kmetije v stalno odprtih prodajalnicah. Davek pa bode treba plačevati od lova na tujem zemljišču, od ribarstva v prostih, javnih in v zakup vzetih vodah, od umetnega vrtnarstva in od najetih zemljišč, ako zakupnik s svojo družino sam ne obdeljuje zemljišča.

4. Davka so proste delavke, ki se pečajo z navadnimi ročnimi deli doma ali pri naročnikih brez pomočkov.

5. Mali kmetje in sploh osebe, ki za svojo rabo ali za prodajo brez tujih pomočnikov izdeljuje orodja itd., ne plačujejo tega davka, kakor tudi ne postranska podjetja, ako letni dohodek ne presega 50 gld.

6. Davka so prosti dijaki ali pisatelji, katerim je pouk ali pisateljstvo le postranski zaslužek.

Istotako so tega davka prosti taki obrtniki, ki ne živé edino le od obrta in ne delajo s pomočniki. Tudi take revne obrtnike, ki delajo le z jednim pomočnikom, more davčna komisija za jedno leto ali k večjemu za dve leti oprostiti občne pridobnine. Ta določba je za revne obrtnike posebno važna.

Koliko znaša ta davek?

Vsakdo se gotovo najprvo vpraša: koliko pa bode znašal ta davek? Doslej se je pridobnina odmerjala ne gledé na to, koliko bo znesel ves ta davek v državi. V prihodnje bode drugače.

Kakor je že doslej država za vsacih 15 let določila skupno svoto zemljiškega davka, namreč 37½ milijona, od letos naprej pa 35 milijonov, tako je tudi od 1. januarja 1898 za dve leti določena skupna svota pridobninskega davka v znesku 17,732.000 gld.

Dopisi prijateljev.

Iz Celovca. (Visok obisk.) Na občni zbor Leonove družbe je med drugimi odličnimi gosti došel tudi mil. g. knezoškof mariborski dr. Mihael Napotnik. Ob tej priliki je dné 26. t. m. obiskal v spremstvu monsignora Nagl-a, vodje zavoda „Anima“ v Rimu, našo Mohorjevo tiskarno. Vodil ju je preč. g. drž. posl. Lamb. Einspieler. Mil. g. knezoškof si je podrobno ogledal tiskarno, bukvozvodnico itd. ter se mudil nekoliko časa tudi v stanovanju g. poslovodje Vek. Legat-a. Tiskarnično osebje je počastil s prijaznim nagovorom, mu podelil svoj višjepastirski blagoslov ter mu naklonil bogato darilo v denariu. Mil. gosp. knezoškof se je v svoji znani ljubeznjivosti zanimal za vse podrobnosti, ktere mu je pojasnjeval g. poslovodja, imel za vsacega delavca posebej kako bodrilno besedo ter je v tiskarni celo sam poprijel za ročaj gladilnice, da poskusi, kako utrudljivo je delo na teh prešah, na katerih se zavijajo ob času razpošiljatve tudi velike bale vsakoletnih družbinih knjig. Ta obisk nas je zelo razveselil in je jako časten tako za tiskarno, kakor tudi za našo Mohorjevo družbo sploh.

Iz Podkrošja. (Zlata poroka.) V nedeljo dné 18. t. m. vršila se je v sosedni cerkvi v Žreleu slavnost, kakoršne še ni videla ne Žreleška, ne Podkroška tisočletna farna cerkev: stariši prečast. g. župnika Radiškega, oče Janez Vidovic in mati Ana obhajala sta zlato poroko in njih sin, čast. g. duh. svetovalec Janez Vidovic ju je poročil. Že večer popred in za ranega jutra je mogočno gromenje topičev v Žreleu in na Radišah oznanjevalo in vabilo na redko slavnost. Ljudstva je privrelo od vseh krajev, posebno iz Žreleške, Podkroške in Radiške fare, da se je vse trlo. Ob pol desetih bil je slovesen sprevod v cerkev; potem so stopili preč. gosp. dekan Andrej Bizer iz Grabštanja na leco ter razložili pomen današnjega dneva za poročenca, za sina in za vse navzoče. Nobeno oko ni moglo se ubraniti solz, ki so zalivale otrokom, ženskam, še celo trdim možakom obraze pri ginljivih besedah izvrstnega gospoda govornika. Zdaj stopita pred altar zlatoporočenca, na mesto, kjer sta bila si podala roke v zakon dné 18. oktobra 1841. l., tedaj že skoraj pred 56. leti. So nas že čast. g. dekan v svojem govoru ganili do solz, zdaj se je pa topilo vsem navzočim srce radosti, milobe in veselja, ko stopijo gosp. lastni sin, zaslužni mašnik, ob asistenci sosednih gospodov duhovnikov, pred poročenca in v ganljivem krasnem ogovoru pretresajo srca poslušalcev. Kdor je ohranil le še iskrico otroške ljubezni, le žrjavico krščanske vere v srcu svojem, morala je usplamneti pri tem prizoru, ko so blage, vroče solze zalivale obraz zaročencema pri krasnih, premilih besedah hvaležnega sina. Res nepozaben ostane ta prizor vsakemu, kdor ga je videl, in videl ga je gotovo prvokrat in tudi zadnjikrat v svojem življenju. Po poroki sledila je velika maša, katero je pel gosp. župnik Jan. Vidovic ob asistenci gospoda mil. prošta Podkroškega Ant. Trobeša in gosp. župnika Šim. Greinerja. Naposled se je zapela „zahvalna pesem“. Med gromenjem to-

pičev in sviranjem godbe žrelske požarne brambe, ki je skrbela prostovoljno za red, podali smo se v gostilno h „Kramarju“. Pri slavnostnem obedu, kterege se je udeležilo okoli 30 oseb, videla se je živahnost in veselje na vseh obrazih. Vrstile so se napitnice, petje in govori; žal da so nas morali gospod dekan tako zgodaj zapustiti; drugi pa smo se prijetno radovali do poznega mraka. Bog živi zlatoporočenca, in ohrani ju zdrava še mnogo let na veselje svojemu sinu in vsem mnogoštevilnim znancem. Koncem še omenimo, da sta častitljivi zlati ženini s svojimi 81., in častitljiva mati v starosti 83 let v nedeljo še plesala na radost vsem navzočim; tako zdrava sta obadva, in taka ju naj Bog ohrani!

Iz Pokrč. (Nova podružnica sv. Cirila in Metoda.) V nedeljo dné 18. julija t. l. po končanem političnem shodu v Vabni vasi smo ustanovili novo podružnico sv. Cirila in Metoda za Pokrče in okolico. V prvo načelnštvo so bili izvoljeni: Miha Kulterer p. d. More v Holečji gori kot načelnik. Tom. Bobak p. d. Bobak v Goricah kot njegov namestnik. Jože Božič p. d. Talijan v Lancovesi kot blagajnik. Štef. Bayer, župnik, kot tajnik. Jož. Laure p. d. Bužlje in Jož. Frank p. d. Habnar, kot namestnika. Sedaj se pravila podružnice predložijo vladi, da jih potrdi in potem prične delovati. Živela 17. podružnica sv. Cirila in Metoda na Koroškem, naj prav krepko deluje v prosep miloga národa slovenskega!

Iz Vabne vasi pri Tinjah. (Političen shod.) Katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem je imelo v nedeljo dné 18. julija javen shod pri Bužljeju v Vabni vasi blizu Tinj. Poglavitni namen shodu je bil, da se predstavi naš g. državni poslanec Lambert Einspieler svojim volilcem ter poroča o državnem zboru. Na shodu se je zbralo kakih 130 do 140 slovenskih mož-volilcev, ne vštévši kakih 15 nasprotnikov bauernbundarjev, ki so prišli iz Grabštanja, Jadvoc itd. ter drugega navzočega ljudstva. Na shod je prišla tudi sosedna č. duhovščina, na čelu ji častitljivi, še vedno čvrsti mil. g. prošt L. Serajnik. Shodu je predsedoval in ga otvoril z daljšim nagovorom g. dež. posl. Fr. Grafenauer, ki je omenjal pomen našega shoda in pozivljaj navzoče, naj mirno poslušajo govornike. Ako je kdo drugega mnenja, mu je po končanem sporedu prosta beseda, da pové svoje mnenje. — G. drž. poslanec Lambert Einspieler se zahvali volilcem za zupanje, katero so mu skazali pri zadnji volitvi in obširno poroča o državnem zboru. Doslej je bilo delo drž. zbora brezuspešno. Zakaj? Ali je manjkalo dela, ali dobre volje? Nikakor ne! Dela je čakalo še preveč in tudi dobre volje nikakor ni manjkalo pri onih poslancih, katerim je pri srečju blagor ljudstva in ki se zavedajo, da so jih volilci poslali v državni zbor zato, da tam delajo, sklepajo dobre postave, ne pa zato, da ropotajo in tratijo zlati čas in denar. Nató omenja g. poslanec raznih predlogov, ki so se stavili v korist kmetskemu stanu. Lepi in dobri so ti predlogi, zakaj se niso izpeljali? Ker je obstrukcija nemških poslancev to zabranila. Govornik omenja uzroke obstrukcije in kaže kako nedostojno so ravnali nemško-nacionalni in liberalni poslanci, ki vsi pobirajo stopinje za Schönenerjem v državnem zboru. Odločno protestuje zoper besede dr. Steinwenderja, ktere je govoril na celovškem „volkstagu“, pohvalno pa omenja prijaznih besed kneza Schwarzenberga. Konečno omenja g. govornik, da naj odločno varujmo vero kot katoličani, se potegujmo kot Slovenci za narodne pravice, zlasti bodimo složni. Govoru je sledila živahna pohvala. — Govoru je sledila živahna pohvala. — G. dež. posl. Grafenauer poroča o našem deželnem zboru, oziroma o tem, kar se je tam sklenilo zoper nas. Omenja obširneje raznih razprav in pojasnuje obširneje zlasti šolsko vprašanje. Govor je napravil na vse navzoče viden utis. — Mestni kaplan J. Rozman je govoril o kmetskih zadrugah. Začetkom svojega govora je pokazal, kako neopravičena je obstrukcija, vse ropotanje Nemcev, s katerim se

Naročajte in razširjajte „Mir“!

zabrani vsako koristno delo. Tako se je doslej tudi zabranila prekoristna postava o kmetijskih zadrukah. Govornik podrobno razpravlja o namenu in uravnavi novih zadrug, kakor jih predlaga vlada. V združenju je moč, zato naj se združijo tudi kmetje, da se združeni boré za svoj obstanek. — Posestnik g. Bobak izraža neko željo gledé nove mere in vage, zahvali se poslancem in navdušuje k ednosti. — Č. g. župnik Bayer odločno zavrača besede Steinwenderjeve na celovškem nemškem shodu in predlaga sledečo resolucijo:

I. Na javnem shodu katol.-polit. in gosp. društva za Slovence na Koroškem v Vabni vasi dné 18. julija 1887. I. zbrani kmetje-volilci najodločneje obsojamo nedostojno obstrukcijo nemško-nacionalnih in liberalnih poslancev, kateri so zabranili vsako koristno in zlasti za napredek in blagor kmetijskega stanú prepotrebno delo v državnem zboru. — Odločno protestujemo zoper izjave celovškega nemškega ljudskega shoda, zlasti zoper besede dr. Steinwenderja, ker nočemo in ne bomo nikoli pripoznali, da bi drugo ljudstvo gospodovalo nad nami. Zahvaljujemo se pa preblagorodnemu gospodu knezu Schwarzenbergu za njega spravljive besede, po katerih nam Čehi hočejo priti na pomoč v naši pravični borbi za narodne pravice.

II. Z veseljem pozdravljamo jezikovno naredbo za Češko in Moravsko, ter prosimo slovanske državne poslance, da podobno, pravično jezikovno naredbo čim preje izposlušajo tudi za slovenske kraje.

III. Z veseljem dalje pozdravljamo vladno predlogo o kmečkih zadrukah, prepričani, da se s tem uspešno more pomagati kmetiskemu stanu. Želimo pa, da se deželne zadruge v posameznih deželah strogo razdelijo in uravnajo po narodnostih.

IV. Svojemu državnemu poslancu preč. g. Lambertu Einspieler-ju kakor gg. slovenskim deželnim poslancem koroškim izrekamo popolno zaupanje in zahvalo ter prosimo, naj se odločno potegujejo za koristi slovenskega ljudstva tudi nadalje.

Resolucija se sprejme. Navzoči nasprotniki kajpak niso bili zanjo. Od nasprotnikov se nihče ni oglasil za besedo, dasi je predsednik shoda večkrat vprašal, ali želi še kdo govoriti. Predsednik nato zaključil shod. Naši so zaklicali cesarju krepek „živio“. Ž njimi je klicalo tudi več nasprotnikov, drugih pa so — obsedeli in molčali. Tudi značilno!

Iz Tinj. (Dve starini.) Dné 11. malega srpana prišel je v Tinjsko proštnjo slučajno na obisk gosp. Jakob Kavčič, upokojen uradnik in vrl Slovenec iz Ljubljane. Ko sta se častiti g. proštn Lovro Serajnik in g. Kavčič o preteklih časih pogovarjala, spomnil se je g. Kavčič, da mu je bil na modroslovnem oddelku v Gradcu sošolec imenom Serajnik, na kar je gospod proštn veselega srca potrdil, da je on isti dijak. Ganljivo je bilo veselje častitih starčkov, ko sta se po preteku 60 let vprvič zopet slučajno našla. Objela in poljubila sta se, ter s kapljico rujnega vinca bratovščino po preteku 60 let slovesno ponovila. Od vseh součencev one dobe živita le še častita gospoda Serajnik in Kavčič. Bog ju živi in ohrani še mnogo let!

Iz Prevalj. (Socijalistično poročilo!) Spoštovano, ali prav za prav zaničevano uredništvo „Mir“-ovo! Da ne bodo Tvoji bralci vedno zastrupljeni po poročilih črnih naših nasprotnikov, Te hočem danes jaz rudeči sodrug osrečiti s par vrstami in videl bodeš, kako nas nedolžne rudeče jagnjeta po čisto krivem napadajo f. . . . in njihovi pristaši. Evo Ti dokaza! Našemu voditelju Wögerer-ju, kterega bomo hvaležno pustili pozlatiti (denarja za ta namen že leto dni nabiramo), je gospodinja Zimmerl kratkomalo naznanila, da naj si poišče drugo stanovanje, — „uzroki so znani“ („aus bekannten Gründen“). Kaki uzroki so to? Odgovor nam daje naš imeniten, skoz in skoz resničen judovski list „Arbeiterwille“, kjer smo črnim spet nekaj dali pod nos. Seveda so le f. . . . krivi. Proti ljubemu Wögererju se bojuje ta druhal z vsemi sredstvi, tako ta naš list pripoveduje. Poslali so mu žandarje v stanovanje. — Dà, jaz Ti rečem, zaničevani „Mir“; nikjer na Koroškem nimajo duhovniki toliko oblasti, ko tukaj, kjer celó c. kr. žandarsko postajo komandirajo. In ko to ni pomagalo so začeli gospodarja in gospodinjno šuntati, kar se na nemško izrazi: „Wohnungsabtreiberi“. Črnuhi so to že dalj časa brez uspeha delali, kar na enkrat pa se je udal gospodar, ki je bil prej gluh za prošnje fajmoštra in kaplanov in sedaj mora trobiti naš divni čevljar: „Kako, kako je bilo težko, podati v tujo se stran . . .“ Kdo je temu kriv? — Znani uzroki! Bržkone se je prvi kaplan zagrozil, da ne bo več pri Zimmerl-u, ki je tudi trgovec, kupoval škarje, katerih vsak dan dvoje skrha, ko ima toliko kuponov rezati. Ali pa mu je stisnil drugi, kterega cekini v žepu že čisto na stran potegavajo, eno pest zlatih v roko. Nekaj mora že biti, — uzroki so ja znani! — Še nekaj! Kakšne barabe so vendar ti črnuhi! Tukaj živi en krojač, ki je bil prej vodja konsumnemu društvu. On se je malo preveč zanašal na poštenost ljudij in ko je društvo začelo hirati, je on zraven sramote imel še škodo, tako da se je imel pri sodnji zagovarjati. In takega človeka, ki je tako neumen, da v poštenost drugih zaupa, so radi vsprejeli med svoje! Res, nič ni tako slabega, da bi jim ne prijalo. Človek, ki se drzne našega rudečega pastirja napadati, ha! — ta mora plačan biti od

kaplanov! — „Arbeiterwille“ potem še pravi, kako grdo se lažejo tukajšnji f. . . ., če pravijo, da tukaj ni tal za našo stvar. In „Arbeiterwille“ resnico pové kakor zmerom, drugače bi ja ne bil v dveh letih 3000 vrst poročil popravil — vse le resnici na ljubo. V nedeljo 20. junija smo imeli na Poljanah „Volks-Fest“. Pa ne smete misliti, da so se „vsekovci“ zbirali, o ne! Samo nedolžne, rudeče ovce smo se zbrale okoli svojih pastirjev, čevljarja muzikarja in peka. Oh, to je bilo gravžno lepo! Ob 2. uri popoldne smo odrinili z muziko in smo pokazali fajmoštru, ki je imel ravno takrat krščanski nauk, da nam je vera privatna stvar. Prav smešno nam očitajo črni, da je bilo več muzikantov, kakor pa udeležencev. Smešno pravim, zakaj s tem smo ravno pokazali, da moremo samo mi v bogemu ljudstvu pomagati, ki je vsak izmed nas imel skrbeti za enega muzikarja. Kako rajsko veselje je pa še le navdajala vse udeležence pri slavnosti, ko so se pridružile na Poljanah zastopnice „nežnega spola“, divne prevalske in lješanske krasotice, ženski naši sodrugi v boju proti f. . . . in za „prosto ljubezen“. Kako se nam je svetilo oko, ko so se začele otročje igre, ki so bile tudi na vspredu, ko smo videli našo nado za bodočnost, ki zna že v plenicah zabavljati črez farje in od ktere se je eden izrazil čez svojega kateheta: „Da bi le tega dedija enkrat vrag vzela!“ Vrhunec veselja in navdušenja pa smo dosegli, ko je začela naša najzaljša sodruginja pobirati doneske za „Agitations-Fond“. Vsak je dobil rudeč trak, znamenje ljubezni ter strah puranov in bikov. Vse je z nami! Še celo nekteri „izsesovalci ljudstva“, nekaj rokodelcev in gospodov, ki so bili na strelšču, so radovoljno darovali naši stvari par grošov. S tem so pokazali, da se nas bojijo. Dà, mi vstajamo! Čeravno nas je bilo komaj 50, črnih pa pri Štöcklnu v Farni vasi okolu 150, smo vendar mi zmagali, zakaj za nas je bila gospoda, muzika in denar. Tudi smo mi dalj časa ustrajali, ko oni. — Upam, da sprejmeš, zaničevani „Mir“, moje sporočilo in ne daš več prostora onemu črnemu dopisovalcu, ki nas tako grdo obrekuje. Živela rudeča internacionala! — Če me sprejmeš, ostanem Tvoj vdani nasprotnik

Golijat Rudečkar.

Iz Borovelj. (Nesreče.) Pri nas zgodile so se v teku jednega meseca že tri nesreče. Prvi ubil se je neki krošnjar. Pred 14. dnevi utonil je v Dravi, ko se je kopal, pekovski pomočnik, rodóm iz Štajerske; do danes ga še niso dobili. Dné 15. t. m. pa je zopet previden s sv. zakramenti, v neznosnih bolečinah umrl hlapec tukajšnjega župana; konj ga je tako nesrečno po trebuhu udaril.

Od Zile. (Kresovi, — naši in nasprotni.) Kmetje na deželi bojo začeli kmalu mlatiti in mislim, da ni neumestno, ako se ta „mlatev“, ali malo drugače rečeno „mlačenje“ tudi na našo gospodarsko in narodno življenje raztegne. Kjersibodi bi bilo treba mlatiti! A kaj? No, le poglejte enkrat list ropotačev „Kärnt. Nachrichten“ od dné 1. jun. t. l. Tam berete iz nemškega Plajberga: Kresovi so pristno nemška navada in Dobrač — nemška gora! Plajberžan ta, ima res jezikoslovni doktorat in svine — kje?, to je uganjka. Ravno ta list od dné 13. junija poroča, da učitelj Grossl nič noče vedeti od postranskega delovanja učiteljev, kar ima skoraj prav; toda postranskega zaslužka nič ni omenil; to je seveda neka druga rastlina, ktera menim posebno ob koncu meseca „čivka“ jako prijetno diši! Zdaj pa pustim zopet ta „modro“-slovni nemški list nabirati gradivo za me in želim samo, da bi se vendar enkrat priučil naš „Mir“ resnično predstavljati; sicer se mu lahko zgodi, da mu nekdo poreče: „Jaz mislim, Vi hočete govoriti!“ Dovolite mi g. urednik, da pri kresovih „malo pomlatim“ in Nemcem njihove krese pri miru pustim — če jih že sploh hočejo imeti za svoje. Toda ne vem, zakaj potem Slovenci zažigajo kres na dan 23. junija, ako je to nemški kres? Pri nas ta dan ni gorel, ker se je udomačila „slovenska navada“ zažigati kres na predvečer godu sv. Cirila in Metoda. Ta večer se je videlo v Ziljski dolini prav mnogo lepih, veličastnih kresov. Brdski mejaši pa so še rakete metali in napravili en kres celo na Poludniku. Druga leta bil je tudi kres pri „Križu“, letos pa je bilo prevroče. Zakaj prižigamo kresove ta večer, vemo mi Slovenci prav dobro. Lepši kakor vsi naši kresovi, pa je bil kres narodnega navdušenja, kterega je napravil cel slovenski narod dné 27. junija v beli Ljubljani pri blagoslavljenuj nove zastave društva „Ljubljana“. Vsi Slovenci se ga iskreno veselimo in upamo, da nam ga Ljubljanske dosejanje razmere ne bodo mogle ugasiti z — nemčurskim pivom in z renkim vinom. S kakšnim čutom smo čitali pokrajinski Slovenci nerazumljivi izrek znanega brodarja na našem narodnem čolnu: „Da lahko obstanemo sami ob svoji moči“, to vé vsaki iz nas, kateri okusi in nosi narodnega življenja „pezo“. Ta gospod se pač že stara; tukaj pa je enkrat „mlatil“; zato pa je delavec Gostinčar „zrnje sodil“. — Zdaj mi še dovolite, da malo na Primorsko nesem

svoje cepce in stopim k kmetom okoli Pulja v službo. Rad bi šel naravnost tja, pa bojim se „lakote“, ker menim, da bi sicer ne bilo treba kupovati za avstrijske vojake krompirja v Italiji. Tako se podpira kmet v Avstriji! Ko bi mogel kmet povžiti knjige, spisane za zboljšanje njegovega stanu, bi že šlo naprej. Toda tako ravnanje s kmetom napravlja pravično nevoljo. Kdo je tukaj poklican „mlatiti“, naznanil je „Slov. List“. Jaz pa menim, da bi kdo drug tudi lahko zasukal „laški krompir“ nazaj, če ima Menelikov okus. — V tem oziru se primorskemu kmetu velika krivica godi in neverjetna škoda dela. Kaj bi se z našimi vojaki zgoditi moglo, to je nam porok govor nekega poslanca v laškej zbornici. Ali smo slepi, ali gluhi? Tako se tudi v tem oziru skuša presti našemu kmetu prav tenka nit ali celo svilnata vrstica, da se, kakor kak turški nepotrebnež — obesi. No, če bojo enkrat tako daleč dospeli v brezverskem sistemu, bojo gledali koga so obesili! Danes ostanem z „mlatvijo“ v Pulju, kmalu pa se vrnem v Gorico, Bole in Trbiž, in mogoče čez Žabnice v Ziljsko dolino. Nič za zlo! Z Bogom! Vaš „ziljski mlatič“.

Iz Kranja. (Letno poročilo c. k. državne gimnazije v Kranju ob sklepu šolskega leta 1896/97.) Leta 1894. se je na novo osnovala c. k. državna gimnazija v prijaznem gorenjskem mestu Kranj in sicer s pogojem, da sezida mestna občina novo šolsko poslopje na svoje stroške. Zidanje se je lani pričelo in sedaj se dviga krasna nova gimnazija ponosno nad vsa druga mestna poslopja, postavljena na lepem prostoru. Neki stavbenik iz Gorenje Avstrije je dejal, da nobena avstrijska gimnazija nima lepše lege. Popolnoma bo dovršena do začetka prihodnjega šolskega leta, ker takrat se bo še le otvorila in izročila svojemuramenu. — Z gimnazijo v zvezi je tudi posebna šolska kapela, sezidana nad telovadnico; prav vsled kapele je dobilo vse poslopje mnogo impozantnejšo zunanjo obliko. Kapela, ki bo mogla obsegati do 500 učencev, se je postavila samo z radovoljnimi doneski dobrotnikov. Gori imenovano letno poročilo je že tretje. Prvo leto 1894/95, sta se otvorila samo prva dva razreda, vsako leto pozneje se je pridružil še jeden in tako so bili letos štirje spodnji razredi. Poučevalo se je do sedaj v prostorih nekdanje spodnje gimnazije. — Učencev se je oglasilo prav mnogo; prvo leto jih je bilo v dveh razredih 135, med njimi 3 s Koroškega; drugo leto sta se v prvem razredu osnovali vspredu; vseh učencev je bilo 205, 7 s Koroškega; tretje, t. j. letošnje leto sta bili vspredu tudi v drugem razredu, bilo je torej 8 razredov, namreč I. a, I. b, II. a, II. b, III. in IV. Učencev je bilo 266, med njimi 3 Korošci. — Največ učencev je, kakor je samoumevno, s Kranjskega, toda zastopane so razen Koroške tudi druge sosedne dežele; Primorska, Štajerska in Hrvatska. Učni jezik je na spodnji gimnaziji slovenski, na zgornji bo nemški. Učni uspehi so bili v preteklem letu zelo ugodni. Z odliko je dovršilo šolsko leto 55 učencev, s prvim redom 157, z drugim 25, s tretjim 11, izpit jih bo ponavljalo 19. Za podporo ubožnejših dijakov skrbi „podporna zaloga“ in „dijaška kuhinja“. Iz prve, za katero je prispevala cela vrsta dobrotnikov, dobivajo revni učenci obleke in učnih knjig, drugi pa hrano. — Razprava v letnem poročilu se glasi: „Srednje in končne okrajšave v slovenskem debatnem pismu.“ Spisal jo je prof. Fr. Novak, znan strokovnjak na stenografskem polju. O tem je že pisal v novomeškem in lanskem kranjskem izvestju. Spis je zanimiv in spretno sestavljen. — Pred nekaj tedni je prinesla celjska „Domovina“ neko laskavo opomnjo o kranjski gimnaziji, posebno o učiteljskem osebju. Letno poročilo, o katerem govorimo, svedoči, da je bila „Domovina“ prav poučena; kajti na str. 55. je naveden odlok vis. c. k. šolskega sveta za Kranjsko z dné 26. aprila 1897. l., v katerem potrjuje c. kr. deželni šolski nadzornik, gospod J. Šuman, da je pohajanje in paznost učencev brez graje in učni uspehi v obče povoljni, po nekaj prav povoljni, ter priznava marljivost ravnateljstvo in profesorjev. Šolsko leto 1897/98, s kterim se otvori že V. razred, začne se 18. sept. s slovesno službo božjo. Vsprejemne skušnje so se vršile 16. julija in se bodo vršile 16. sept. — Za I. razred je sedaj vsprejetih 62.

Iz Gradca.* (Podporno društvo za slovenske visokošolce.) Skoro so dve leti, odkar je po večinoma znanih nepremišljenih homatijah krenilo delovanje „Graške podpiralne zaloge“ na pot, kamor ji ni moglo slediti zaupanje slovenskega občinstva. Ker pa so vsahnili viri, skrčili so se tudi poprej toli izdatne in mnogoštevilne podpore na neznanne zneske in konec je ta, da strada mnogo slovenskih visokošolcev v Gradcu. To ni na škodo samo njim, temveč celému narodu slovenskemu, kateri živo pogreša izučene naraščaja, temveč v vseh slojevih javnega življenja. A kako pomoči? Edino sredstvo iz te zagate je

* Slučajno zaostalo.

bilo, osnovati novo popolno neodvisno podporno društvo za slovenske visokošolce v Gradcu". Prava temu društvu, sestavljena po uzoru jednecega dunajskega društva, potrdila je visoka vlada. Društveno delovanje se je pričelo z osnovalnim obnim zborom dne 23. rožnika t. l. Osnovalni odbor (za sedaj sprejemata dopise in pošiljatve vseučil. prof. dr. Greg. Krek ali pa dr. Benjamin Ipavec, Burg-ring šte. 4.) pa se obrača v imenu podpore vrednih in potrebnih slovenskih dijakov graških do vsega slovenskega občinstva z najiskrenejšo prošnjo, naj blagovoli nakloniti obilo doneskov novo ustanovljenemu društvu. *Osnovalni odbor.*

Politični pregled.

Avstro-Ogerska. Štirje deželni šolski nadzorniki so na Štajerskem in Koroškem, pa nobeden ni zmožen slovenščine. Tako se prezira slovenščina! Ali ni nič Slovencev v teh deželah? Ali se slovenščine nikjer več ne uči? Ali se morda na ta način pripravljajo te dežele, da se enkrat priklopijo nemški državi!? Veliko dela čaka vse-slovenskega shoda in naših poslancev. — Nemški „šulverein“, ki nam Slovincem toliko škoduje, je za ponemčevanje slovanskih otrok že izdal polčetrni milijon goldinarjev. Ker vedno manj dohodkov dobiva, obrnilo se je njegovo vodstvo do vseh Nemcev, naj vendar „šulvereina“ ne pozabijo. Vsak pameten Nemec bi moral klicati: Proč z nepotrebnim „šulvereinom“, ki dela le razpor. A kaj poreté naši koroški učitelji, ako se poruši zlati studenec za ponemčevanje? — Zadnji čas je bilo po listih mnogo govora o tem, da se maja stolec ministrom. Vse kaže, da se bližajo izpremembe. — V Inomosti se vršijo razprave, kako naj postane južna t. j. laška Tirolska samostalna. Lahom, nasprotnikom vlade in Avstrije, sploh hoče se vse storiti, Slovence pa zatirajo, kjer le morejo. Kje ostane pravica? — V ogerskem državnem zboru opozicija nadaljuje obstrukcijo prav po avstrijskem izgledu.

Druge države. Konec meseca avgusta pride v Rim do tisoč francoskih delavcev, da se poklonijo papežu. V laški poslanski zbornici je izjavil vnanji minister Visconti-Venosta, da name-rava vlada domov poklicati armado iz Kasale v Afriki; samo v Masavi še ostane vojaška posadka. — Dne 12. t. m. se je na Angleškem začel največji štrajk, kar jih je bilo sploh kje v tem stoletju. Stotisoč kovinskih delavcev je ustavilo delo. Zahtevajo osemurni delavnik in višjo plačo. — Bolgarski knez Ferdinand, odpadnik od vere, ki je potisnil svojega sina v krivovero, roma sedaj krog kraljev in cesarjev ter berači, da bi smel nositi naslov „bolgarski kralj“ in pa kraljevo krono. Bil je tudi v Rimu, a pri sv. Očetu se ni nič oglašil; najbrže, da ga peče vest. — Podpisala se je trgovinska pogodba med Rusijo in Bolgarijo. — Dne 14. julija je bil pri sv. Očetu nadškof Stadler, ter jim je poročal o slovanskem bogoslužju.

Kneippovanje.

II.

Bos hoditi nima nobene težave, ako le najdemo tratico. Pa saj na deželi raste trava po vseh kotih, ob potih, plotih, okoli hlevov in hiš. Kdor si hoče delo olajšati, naj nosi široko obuvalo, zlasti široke nogavice, ali pa shrani nogavice v omari za jesen; tako mu izuvanje in obuvanje ne bo delalo težav. Zamuditi ne smemo juterne rose, ker po suhi in zgreti travi hoditi ni nič prijetnega. Kdor hoče, more po pokropljenem platnu, ki se zunaj na solnci beli (seve ne po njem!), hoditi ali naj platno v mrzli vodi namoči in v sobi razprostere, pa po njem menca. Hoditi v rosi, to je prava „noblarija“, v tej reči smo mi na deželi lahko bolj „nobel“ kot gospoda v mestih. Kneipp pripovedujejo o nekem duhovniku, da je vsako leto za nekaj dni obiskoval svojega prijatelja na deželi, ki je imel vrt. Na vrtu po rosi se sprehajajoč je opravljal vsak dan svoj brevir. Ni mogel prehvaliti, kako dobro mu je dejalo.

Take, ki ne hodijo bos, je pa morda sram. No sitno more biti, a sramota pa ni nobena, golih nog kazati. Dostojanstvo, stanovska čast menda ni na črevljih, sicer bi ja v nedeljo, ko smo vsi obuti, vsi enaki bili. Mislimo na redovnike, kapucine, karmelite. Če njih ni sram bosih nog, tudi nas ni treba. Ljudje naj se na to povsodi navadijo, kakor so se že marsikje. Na Tirolskem sem še novembra nosil sandale na bosih nogah. Šolarji so malo radovedno pogledovali na noge, a počudil se ni nihče. Preteklo zimo pa sem se na Koroškem menda enkrat „postopil“ bos v sneg in takoj se je čez eno uro okrog govorilo: Gospod so zmešani. O maj, sem mislil, bodo ja kmalu zvedeli; odkar so v snegu hodili, se jim je pa pamet vrnila v glavo in to bo dobro priporočilo vsem norcem. Toliko prostosti gre vsaki osebi, da iz straha pred ljudmi ali neumne sramežljivosti ne bomo opuščali, kar za pametno in koristno spoznamo. Mestni gospodi pa priporočam, naj si v

gozdu kje poišče zelen krajček v samoti, ako si nočejo kneippovci vkup najeti vrta ali travnika. Stariši tudi nimajo pravice brez posebnega uzroka otrokom braniti bosim hoditi, vsaj pred hišo se bosim zletati ali sprehoditi ne.

Pravilo za „bosljanje“ ali „bosljače“ je tole v Kneippovih bukvah: Bolj je trava mokra, dalj časa se po njej sprehajaš, češče bosljanje ponavljaš: več ti bo koristilo. — Torej pridno „boslajmo“!

Kako pa je z umivanjem? Ni časa! Ni res. Eni se umivajo po noči. Zraven postelje si pripravijo skledo z vodo in prtič, kedar se zbudê, po noči ali v jutru, ako čutijo, da jim je toplo, skočijo po koncu, se hitro umijejo po celem truplu ter smuknejo nazaj v toplo postelj. Kaj s tem zamudê? Drugi se umijejo zjutraj, ko vstanejo, po celem truplu, se hitro oblečejo in gredo na delo ali sprehod. Nič ne zamudijo, le toliko prej vstanejo, juterno molitev opravijo nekaj zraven, nekaj pozneje. Eni pa umijejo zjutraj iz postelje skočivši zgornji život (do pasa), večer v postelj gredeč spodnji (od pasa dol), ali narobe, zjutraj spodnji, večer zgornji. Spodnje hlače dol in hitro spet obleči in v postelj pač ni hudega, zamudi se 1 minuto. Opomniti pa moram, da nekteri ne morejo spati, ako se zvečer umivajo ali kopljejo. To bo pa vsak za-se poskusil. Meni ne škoduje. Le hitro po večerji (sploh kmalu po jedi), dokler je želodec polen, ne dé dobro. Najugodnejši čas je pa par ur po zajuterku, popoldne pa ob treh ali štirih. Na tešče samo močnim prija, po noči pa se, če se zbudiš, ne boj kneippovati, ker je truplo že nekoliko odpočito in postelj gorka. Jaz se najrajši umivam ali v vodo zlezem, kedar poten pridem domov. — Po umivanju ali kopeli lahko hitro kaj v usta utaknemo ali pa v žep, da gredê jemo, kdor pije čaje, naj se ga hitro navrh napije ali toplega mleka. Želodec je bolj zbučen, bolj tekne. Kdor noče, ko se je umil ali skopal, spet za četrte ure na sprehod, naj pa doma z udi (rokami, nogami, ramami, srednjim truplom) giblje, maha in „ude-lavja“ kakor zna, da se ugreje spet. To mora biti. S tem seve se nekoliko zamudi, ako greš na delo, pa ne zamudiš ničesar.

Ne bodi počasen! Kdor ni zelo hiter, potrebuje za umivanje pol života dve minuti (t. j. za štiri očenaše), kedar se je treba popolnoma sleči pa tri minute. Hitreji si, večji uspeh imaš.

Ti je bilo na škodi? Kdor prav ne dela, se tudi z omivanjem more skaziti (mnogo ne). Pazi najbolj na to, da ti bo pred kneippovanjem toplo in se potem na vsak način spet ugreješ. Ako ti je hladno, te mrazi, ugrej se prej ali pa pusti vodo. Pomni tudi, da v kneippariji je z mernost zlatá vredna. Nikar preveč ne poskušati, ampak rajši zelo malo in to prav, ko mnogo in morda to napačno. Celi život umiti je 3-krat v tednu dosti. Kdor pa si ne umiva celega na enkrat, mora tako napraviti, da pride v treh dneh gotovo na celi život, tako da se razdeli moč vode povsodi. Večkrat tisti del zaporedoma umivati ni brez škode, ker bi se v tistem delu nabralo preveč krvi.

Za one, ki hočejo več, kaj krepkejšega sku-siti, imam dragoceno priporočilo. Mil. g. proš tinjski so mi dne 13. jun. v pričo več gospodov rekli: „Mrzla voda je izvrstno zdravilo. Ako boš celo cvetlico, ki sihuje, polil s kropom, ti bo prej zamrla, ako jo poliješ z mrzlo vodo, pa bo takoj oživela. Jaz sem 89 let star, pa bi že davno ne živel, ako bi ne živel po Kneippovem. Naj bo truplo še tako utrujeno, ako grem v mrzlo kopel in potem v postelj, je spet poživljeno kakor novo“. Ali če se koplješ, pomni: čim krači, tem boljša kopel. Truplo naglo pomočiti v vodo (do glave, glava mora suba ostati) ena, dve, tri pa spet ven, nič brisati, ampak hitro obleči se in na delo ali sprehod ali (če si slab, ali se po noči koplješ) v postelj. Mrzla voda ti vzame, če dolgo notri ostajaš, preveč toplote, kar ni dobro.

Nikar v vodi zamujati pravega trenutka. Ako te (bodisi pri kopanju ali umivanju ali močnanju nog) po koži spreleti prijetna toplota, je uspeh mrzle vode že gotov in čas je vodo hitro zapustiti. Toplo pride, ako se kratko koplješ (3 sekunde), ko iz kopeli stopiš ali ko se oblačiš. Le hiti, da se s postajanjem ne ohladiš. Zdravim in bolnikom se kopanje prileže, a bolniki naj zdravnika vprašajo.

Boljšo ko cel v vodo iti pa bo zlasti za bolj slabe ljudi (ki nimajo mnogo krvi in toplote) le samo toliko noter sestiti ali poklekiniti ali stopiti (kakor je pač voda globoka ali plitva), da seže do želodca (do reber). To je polkopal, ki tudi izvrstno služi za utrjevanje zdravim, ki hočejo zdravi ostati, slabotnim, ki hočejo krepki ostati in bolehnim, ki imajo v črevesu kakoršnekoli bolezn ali nadležnosti. Onim, ki so na živcih in krvi slabi, polkopal posebne dobro dene. Le na sru bolnim more biti nevarna. Kdor si prej zgornji život umije (zjutraj), mu za polkopal ni treba zgornje obleke sleči, naj jo samo tako navzdigne, da se ne zmoči, ko v vodo gre, za ušesi umije, potem prsi, vrat in roke in, ko je v vodi, naj se po

ramenih in hrbtu z vodo „očofa“. Dobro je po kopeli z roko potegniti zlasti po črevesu, da se nepotrebna nabrana voda odstrani.

Prepogostoma nikar ne kopati se. Dvakrat na teden (zlasti dokler še le skušaš) je že dosti, ako te huda vročina ali posebna bolezen ne sili večkrat. Človek je za zemljo rojen, so rekli rajni Kneipp, ne za vodo (kakor riba). *A—r.*

Novičar.

Na Koroškem. Opozarjamo na vabilo k občnemu zboru Ciril-Methodove družbe na prvem mestu. Slovenci, udeležite se zбора v prav obilnem številu! — Deželna hipotečna banka v Celovcu je dovolila do 1. jul. t. l. 432 prosilcem vkup 1 milijon 478 tisoč, 700 gld. posojil. — Iz Celovca je zbežal dne 17. t. m. trgovinski učenec M. Hirschrott s 566 gld., ktere je ukradel svojemu gospodu. Vjeli so ga na Dunaju. Dotlej je že zapravil 100 gld. — Občinske volitve so imeli v Žel. Kaplji. Izvoljeni so stari kimovci. Udeležba je bila slaba. — V Beljaku je bil dne 18. t. m. ustanovni shod katoliško-ljudskega in delavskega društva za Beljak in okolico. — V mestni farni cerkvi v Celovcu so zasačili dve ženski, ko sta z limanicami kradli denar iz nabiralnikov. — Razstavo cvetlic so imeli v Beljaku. — Višjo dekliško šolo v Celovcu, radi ktere je bilo toliko hrupa v deželnem zboru, je v minulemu letu obiskovalo 70 deklet. — V Žel. Kaplji so zaprli šolo zavoljo oslovskega kašlja med otroci. — Živino belanske pasme bodo premirali: dne 25. sept. v Beljaku, dne 6. oktobra v Rožeci, dne 12. okt. v Šmohoru in na Čajni, dne 13. okt. v Žabnicah. — Občina Beljak posnema izgled nemških obstrukcionistov na Češkem. V izvanredni seji je sklenil obč. odbor, da z dnem 1. septembra ustavi delovanje v prenešenem delokrogu.

(Osebne novice.) Prestavljen je učitelj E. Kenzijan iz Bistrice v Rožu v Radveg in učitelj F. Kusternik iz Krejanč v Borovlje. V stalni pokoj je stopil učitelj V. Mussi v Porečah.

(Nezgode.) Dne 15. t. m. je pogorel hlev posestnika Maruška v farni vasi ob Prevaljah. Škoda je velika, ker je zgorelo vse seno in tudi nekaj krav. — V Pekštanju je dne 20. t. m. pri kopanju utonil vodja knezoškofove tovarne za žico. Bil je dober uradnik in zapusti ženo z otroci. — Pogorela je Orličeva bajta v Sepcu pri Grabštanju. Zgorela je tudi živina.

Na Kranjskem. Pri občnem zboru kmetijske družbe se je sklenilo, da se v Ljubljani prihodnje leto osnuje kmetijska šola za dekleta. — Krščanski železničarji si napravijo svojo lastno zvezo. V Ljubljani so imeli dne 15. in 16. t. m. shoda, pri kterih je govoril drž. poslanec Tusel, strokovnjak v železniških zadevah. Shoda obrodila lep sad. — Cesar je sprejel v Ischlu v avdienciji ljubljanskega župana g. Iv. Hribarja, ki je poročal o zadnjem potresu. — Škoda, ki jo je v Ljubljani napravil zadnji potres, se ceni na pol milijona goldinarjev. — Potresno opazovalnico bodo ustanovili na ljubljanski realki. — Ljubljanske bogoslovce-novomašnike posvečeval je letos mil. g. nadškof dr. Janez Glavina iz Trsta, ker se ljubljanski knezoškof zdravi v Briksenu na Tirolskem. — V Leskovcu imajo topničarji (kanonirji) svoje vaje. Dne 16. jul. je 17 letni M. Račič iz Bregov našel kroglo, jo nesel domov in tolkel po nji. Kroglja se je razletela in mladenča raztrgala. Ene roke in nekaj telesa niti najti niso mogli. — V frančiškansko cerkev v Ljubljani je ulomil dne 21. t. m. tat, izpraznil 3 škrinjice in oskrnil tudi Najsve-tejše. — Vrli župnik vč. g. Iv. Vrhovnik v Ljubljani je izdal jako zanimivo knjižico „O stoletnici Vodnikovih Lublanfkih Noviz“. Obsega zgodovino slovenskega časnikarstva. Ves dohodek je namenjen Ciril-Methodovi družbi, zató Slovenci, marljivo sezite po nji!

Na Štajerskem. Vrli rodoljub, ki je bil vedno v prvih vrstah slovenještajerskih rodoljubov, gosp. Jan. Majciger v Mariboru, je praznoval s koneem letošnjega šolskega leta 40 letnico svojega službovanja kot profesor na mariborski gimnaziji. Čestitamo! — Slovenski poslanci pridno prirejajo shode, da poročajo volilecem. Tako je prav! — Več občinskih zastopov se je že izreklo za jezikovne naredbe za Češko in podobne zahtevalo tudi za slovenske pokrajine. — Častni kanonik in dekan v Kozjem, g. Ivan Bozina, je dobil od cesarja zlati križec za zasluge s krono. — Matura na mariborski gimnaziji je izpadla letos nenavado sijajno in ugodno. To je tem pomenljivejše, ker so jo prvokrat delali dijaki slovenskih paralelk. To kaže, kak pomen imajo šole, uravnane na podlagi matrinega jezika! — Na slovenski gimnaziji v Celju je bilo v minulemu letu 90 učencev.

Na Primorskem. Naučno ministerstvo je Lahom na ljubo odstavilo okr. šolskega nadzornika za tržaško okolico, g. Dolinarja. — V Trstu hočejo mestni očetje odpraviti vse okoličanske pro-

dajalke, ki po ulicah prodajajo kruh in druga živila. Nov udarec zoper Slovence! — Inženjer Pelc in fabrikant Naire sta dobila koncesijo, da speljeta železnico na robasta kolesa iz Trsta čez Opčino do Sežane. Železnica bo stala 85.000 gld. Voznja bo trajala samo 45 minut. S to železnico bo posebno Opčina pridobila. — V Trstu štrajkajo skoraj vsi delavci v trgovinah za les.

(Politično društvo „Eдинost“ v Trstu) je imelo dne 18. t. m. svoj občni zbor, na katerem se je pokazalo, kako marljivo in izborno deluje to društvo. Shod je bil jako dobro obiskan; udeležilo se ga je jako častno število odličnih slovenskih mož. Društvo je imelo v minulemu letu 18 shodov, ki so imeli mnogo uspeha. Tajnik Cotič je govoril o društvenem delovanju, o političnem položaju pa gg. V. Spinčić, Kompare, vitez Naberger, Mandič, Rybač, dr. Gregorin. Sprejele so se tudi primerne resolucije. Občudovati moramo živahno delavnost primorskih rodoljubov, katerih ne upogne nobena kruta nasprotna sila. Slava jim, naj so nam vsem v izgled!

Po drugih deželah. Dne 11. julija o polnoči je pridiral na kolodvor v Gjentomtu na Nemškem brzovlak ter se zaletel v ondi stoječi osebni vlak s tako silo, da se je strlo osem vagonov osebnega vlaka, napolnjenega z ljudmi. 40 oseb je bilo ubitih, 60 težko ranjenih. — Italijan Markoni izumil je brzovajni stroj, ki ravno tako svoj posel opravlja, kakor obstoječi, toda brez žic. Do sedaj so se mu poskusi v poslopih, na prostem in na morji dobro posrečili. — Silna vročina je v Severni Ameriki. Več sto ljudij je zató umrlo. — Opozarjamo na Hellerjev inserat na zadnji strani o poljedelskih strojih.

Duhovniške zadeve v Krški škofiji.

Zlato mašo praznuje dne 1. avg. v Obermühlbachu nad nemškim Št. Vidom tamošnji župnik, preč. g. J. Ubelaker. — Č. g. Ant. Sturm, provizor v Kellerbergu, je postal župnik v Borolah. Vrlemu rojaku čestitam! — Č. g. Ign. Wipfler, župnik v Hohenpressen, gré za župnika v Lipo nad Saksenburgom. — Prestavljena sta: č. g. Drag. Hraba, kaplan v Pliberku, v Sveče, in č. g. Jož. Sporn, kaplan v Svečah, kot provizor v Kellerbergu. Oskrboval bo tudi faro Rubland.

Sejmovi meseca avgusta 1897.

Dne 2. v Spod. Dravbergu. — 5. v Črni. — 16. v Beljaku, Šmihelu nad Pliberkom, Žel. Kaplji. — 24. v Labudu.

Sejmovi.

Železna Kaplja, dne 2. julija: Prignali so: 2 konja, 924 volov, 121 krav, 8 ovc. Prodajalo se je jako po ceni. Kupcev je prišlo mnogo z Bavarskega, iz rožne ter labudske doline in iz zgornjega Koroškega.

Loterijske srečke od 24. julija.

Dunaj	82	59	85	81	83
Gradec	72	51	41	22	40

Vabilo.

— Podružnica sv. Cirila in Metoda za Pliberk in okolico piredi v nedeljo 1. vel. srpana ob 3 uri popoldne v gostilni Ferdo Krajgarja p. d. Zlokar v Štebnu občni zbor s sledečim vsprejemom: 1. Nagovor. 2. Govor: „Šola in kmeti stan“. 3. Volitev novega odbora. 4. Volitev zastopnikov pri glavni skupščini. 5. Vpisovanje udov in pobiranje letnih doneskov. 6. Razni govori in nasveti. 7. Prosta zabava in petje. Rodoljubni Slovenci in Slovenke, prihitite v prav obilnem številu! Odbor.

Naznanila.

Služba cerkovnika in organista

je razpisana v Javorji pri Črni. Potrebna pojasnila daje in prošnje sprejema farni urad v Črni.

Službo cerkovnika in organista išče 25 let star fant z dobrimi spričevali, kateri tudi razume mizarsko delo. Oglasila, oziroma ponudbe naj se pošiljajo pod šifro V., organist, poste restante Brnica (Fürnitz) na Koroškem.

Stare orgle

so na prodaj v Št. Lipšu pri Dobrlivesi. Več se izve pri g. župniku Fr. Mihl v Št. Lipšu, pošta Dobrlaves (Eberndorf) na Koroškem.

Kot orglarski učenec

se sprejme fant v starosti od 15 do 22 let. Učil se bo cecilijanske cerkvene glasbe, koralnega petja in nauka o harmoniji; zahteva se, da ima dober posluš in veselje do cerkvene glasbe. Če je dober pevec in razpolaga črez izvrsten tenor ali bas, se lahko uči brezplačno, in ga stane samo stanovanje in hrana. Pisma pod naslovom: Georg Rascher, Chorregent in Wolfsberg, Kärnten.

Lepo posestvo,

novo zidano, ob državni cesti proti Št. Jakobu, pol ure od Celovca, pripravno za mlekarstvo, se z jako ugodnimi plačilnimi pogoji po ceni prodá, ali dá v najem. — Več pové pisarna Matija Christof-a, v Celovcu Paradeisergasse 6.

Učenca

vsprejme takoj **Jurij Treffer,**
trgovec s steklom v Celovcu, na novem trgu.

Gostilna „Buchenwald“

ob Vetrinjskem obmestji in Št. Rupertski cesti
priporoča kmetom svoje

velike in lepe hleve.

Tudi so tam po ceni jed in pijača.

Pivovarna kneza Adolf Jožef Schwarzenberg v Protivinu (Češko) priporoča

izvozno pivo in ležak.

**Je v zalogi in toči se
v restavraciji „Kokl“**

„k prvemu kraju“

kolodvorske ulice št. 7. v Celovcu.
Skrbi se tudi za izvrstno kuhinjo, dobra vina in točno postrežbo.

Splošnovanjem

R. Kokl.

Najboljše varstvo zoper

gnitje lesa in najceneje nadomestilo za oljnate barve je samo

KARBOLINEJ

v
natorni
obliki in v
12 barvah.

Vzorni list in cenik vseh predmetov zastonj.

Mihael Barthel in dr.
Ustanovljeno l. 1781.
Dunaj, X. Keplergasse 20.

Važno

za čevljarje, sedlarje, jermenarje, in šivilje: najboljše in najcenejše šivalne stroje vsake vrste, posamezne dele teh strojev in igle vsake vrste kakor tudi železne blagajnice, varne proti ognju in tatovom, prodaja podpisani in stroje tudi po ceni popravilja v svoji delavnici. Tovarniške cene.

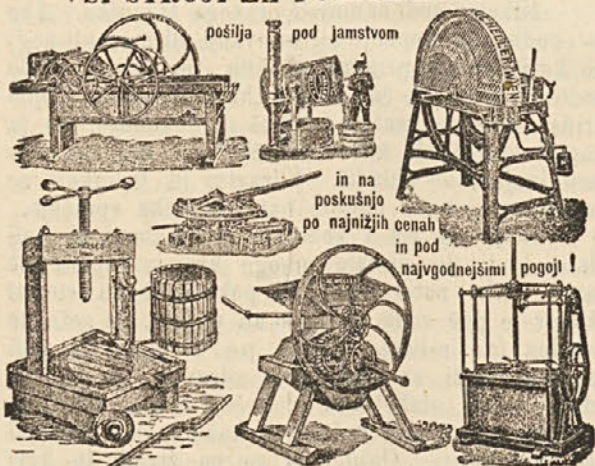
Matija Planko
v Celovcu, Burggasse št. 12.

V vsakem poštnooddajnem okraji, v vsakej fari in po potrebi v vsakej občini, nastavi se razumna, delavna in zanesljiva oseba kot

zaupni mož in posredovalec

z dobrim in trajnim postranskim zaslužkom od nekega, mnogo let obstoječega, avstrijskega podjetja prve vrste. Pismene ponudbe pod „V. u. G.“, Gradec, poste restante.

VSI STROJI ZA POLJEDELSTVO!

Lito železo, surovno ali prirejeno, za vsakovrste stroje. Bogato ilustrirani 192 strani obsežni cenik v slovenskem in nemškem jeziku na zahtevanje takoj zastonj.

IG. HELLER, DUNAJ
2/2 PRATERSTRASSE 22 49.
Preprodajalci se iščejo.

Velika zaloga
kovanih železnih cevij za vodovode
po tovarniških cenah pri
Konradu Proschu v Celovcu,
tovarna za kmetijske stroje.

Iz Ljubljane.

Vsa ta priporočana domača zdravila dobijo se najceneje po pošti; so mnogo let izkušena, z dobrim uspehom rabljena, narejena po originalnem navodilu doktor pl. Trnkóczy-ja, oblastnijsko potrjena. Vsako zdravilo ima postavno varstveno znamko, je najboljše kakovosti in vedno sveže. Na tisoče zahvalnih pisem je vsakemu na razpolaganje.

Posebno so doktor Trnkóczy-ja

kapljice za želodec,

Maria Zell.

krepčujoče, sliz raztvorjajoče, odpenjajoče, čistujoče in slast vzbujajoče.

1 steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gld., 3 tucate 4 gld. 80 kr.

Doktor pl. Trnkóczy-ja odvajalne (čistilne) kroglice.

1 skatljica 21 kr., 1 zavitek 1 gld. 5 kr., 5 zavitkov 4 gld. 75 kr.

Sok za prsi in zoper kašelj

ali doktor pl. Trnkóczy-ja planinski zeliščni sirup, prirejan iz lahko pretvarljivega vapnikovega železa, pomirja kašelj, raztaplja sliz, polajšuje bolečine, boljša draženje pri kašljanju, pomnožuje slast do jedi, pospešuje kri, krepi in poživilja.

1 steklenica 56 kr., 1/2 tucata 2 gld. 50 kr.

Zoper trganje in revmatične bolečine

priporoča se doktor pl. Trnkóczy-ja cvet kot mazilo proti bolečinam v križi, v rokah in nogah itd. ter je izvrstno sredstvo za utrjenje in okrepevanje kit in mišic človeškega telesa. Tudi dobro gódi v okrepljenje in novopoživljenje po dolgi hoji, težkem delu itd.

1 steklenica 50 kr., 1 tucat 4 gld. 50 kr.

Vse te, kakor tudi vsa druga zdravila razpošilja na vse kraje vsak dan po pošti

lekarna Trnkóczy

zraven rotovža

Ljubljana, Kranjsko.

Nedavno odlikovano na higijenski razstavi v Londonu s prvim darilom, z zlato kolajno.

Med vsemi do sedaj naznanjenimi sredstvi proti skrnini, trganju po udih, čutniški boleznim v zobeh in glavobolu se od prvih zdravniških veljakov kot najboljši pripomoček priporoča

„MIRAKULIN“

ki gotovo pomaga in je najboljše zdravilo proti tem boleznim. Cena jedni steklenici je 1 gld., po pošti poštne prosto 1 gld. 20 kr. — Dobiva se v lekarni

Löwenapotheke,

Baruch Gyula, Miskolcz št. 188 na Ogerskem.

Vaše blagorodje! Pošljite mi takoj dve steklenici Vašega izvrstnega zdravila, kterega ne morem pogrešati. Spoštovanjem Chalzel N. Budimpešta, 24. maja 1896.

Ker se mi je Vaš „Mirakulin“ dobro prilegel, pošljite mi takoj dve steklenici. Spoštovanjem Fani Tuč v Geviču, 8. junija 1896.

Pošljite mi še eno steklenico „Mirakulina“, ker mi pomaga za protin v nogah. Ter. Jahoda v Pragi, 16. jun. 1896.

Pristno le z zgornjo znamko.

C. in k. dvorna tovarna za orglje bratov Rieger

v Krnovem (Jägerndorf) avstr. Šlezija,
podružnica v Budimpešti VII., Garay-utca št. 43
v lastni hiši.

Dobre cerkvene orglje po ceni z zelo ugodnimi pogoji.
Ceniki zastonj.